

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

बीड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १००/२०२४ - २०२५

गुरूवार, दिनांक - १३.०३.२०२५

मार्गील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ०७ ते १३ मार्च २०२५)							हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक १४ ते १८ मार्च २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
०७/०३	०८/०३	०९/०३	१०/०३	११/०३	१२/०३	१३/०३	दिनांक		१४/०३	१५/०३	१६/०३	१७/०३	१८/०३
							पाऊस (मिमी)		०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं.से)		३८.०	३९.०	३९.०	३८.०	३८.०
							किमान तापमान (अं.से)		२०.०	२०.०	२१.०	२१.०	२२.०
							स.	दृग स्थिती (आकाश)	स्वच्छ	स्वच्छ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ
						दु.							
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)		५३	५१	५०	५२	५२
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)		२०	१९	१९	१८	१८
							वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)		९	१०	८	९	९
							स.	वाऱ्याची दिशा	वायव्य	उत्तर- वायव्य	उत्तर- वायव्य	उत्तर- वायव्य	उत्तर
						दु.							

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र , मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार बीड जिल्ह्यात पुढील पाच दिवस आकाश स्वच्छ राहून हवामान कोरडे शक्यता आहे. बीड जिल्ह्यात पुढील दोन ते तीन दिवसात कमाल तापमानात हळूहळू १ ते २ अं.से. ने वाढ होऊन त्यानंतर १ ते २ अं.से. ने घट होण्याची शक्यता आहे. मराठवाड्याच्या उत्तर भागात पुढील दोन ते तिन दिवसात किमान तापमानात हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने घट होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक १३ ते १९ मार्च २०२५ दरम्यान कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त व दिनांक २० ते २६ मार्च २०२५ दरम्यान कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालूकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बाष्पोत्सर्जनाचा वेगवाढलेला आहे.

संदेश : पिकास, फळबागेस, भाजीपाला व फुल पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. कापूस पिकाच्या पन्हाट्या काढून त्याची योग्य विल्हेवाट लावावी जेणेकरून गुलाबी बोंड अळीच्या जीवनक्रमात घट पडेल.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
ऊस	वाढीची	ऊस पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. ऊस पिकात खूपपाणी करून तण नियंत्रण करावे. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरॅट्रानोलीप्रोल १८.५ % ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. ऊस पिकावर पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत आहे, याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३० % ३६ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
हळद	काढणी	हळद पिकाची पाने पिवळी पडून जमिनीवर लोळतात तेव्हा हळदीची काढणी करावी. कंद काढणीपूर्वी संपूर्ण पाने जमिनीलगत कापून घ्यावी. काढणीस तयार असलेल्या हळद पिकाची काढणी करून घ्यावी.
करडई	परिपक्वता / काढणी	वेळेवर पेरणी केलेल्या व काढणीस तयार असलेल्या करडई पिकाची काढणी करून घ्यावी.
उन्हाळी तीळ	वाढीची	उन्हाळी तीळ पिकास मध्यम जमिनीत ८ ते १० दिवसांनी व भारी जमिनीत १२ ते १५ दिवसांच्या अंतराने सिंचन करावे. सिंचन हे शक्यतो तूषार सिंचन पध्दतीने करावे. उन्हाळी तीळ पिकास खताची दूसरी मात्रा दिली नसल्यास देण्यात यावी व त्यासोबत गंधक २० किलो प्रति हेक्टरी देण्यात यावे.
संत्रा/मोसंबी	फळवाढीची	काढणीस तयार असलेल्या मृग बहार संत्रा/मोसंबी फळांची काढणी करून घ्यावी. कमाल तापमानात झालेली वाढ, वाढलेल्या बाष्पोत्सर्जनाच्या वेगामुळे, संत्रा/मोसंबी बागेस आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या संत्रा/मोसंबी रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
डाळींब	वाढीची	कमाल तापमानात झालेली वाढ व वाढलेल्या बाष्पोत्सर्जनाच्या वेगामुळे डाळींब बागेत आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी डाळींब फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या डाळींब रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
चिकू	वाढीची	काढणी न केलेल्या व काढणीस तयार असलेल्या चिकू फळांची काढणी करावी. कमाल तापमानात झालेली वाढ, वाढलेल्या बाष्पोत्सर्जनाच्या वेगामुळे, चिकू बागेस आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी चिकू फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या चिकू रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. उन्हाळी हंगामासाठी लागवड केलेल्या भाजीपाला पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. कमाल तापमानात झालेली वाढ, वाढलेल्या बाष्पोत्सर्जनाच्या वेगामुळे, उन्हाळी भाजीपाला पिकात आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. सध्याच्या उष्ण वातावरणामुळे मिरची पिकावरील फुल किडीच्या व्यवस्थापनासाठी अॅसिटामेप्रिड २० % एसपी २ ग्रॅम किंवा सायअॅट्रानिलीप्रोल १०.२६ ओडी १२ मिली किंवा इमामेक्टीन बेन्झोएट ५% एसजी ४ ग्रॅम प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची / काढणी	फुल पिकात खूपपाणी करून फुल पिक तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनुसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
तुती रेशीम उद्योग	---	रेशीम किटकसंगोपन गृहात तापमापी वर २२ ते २५ अं.से. तापमान व ८०-८५ टक्के आर्द्रता असेल तरच रेशीम किटक व्यवस्थीत तुती पाने खातात व वाढ व्यवस्थीत होते. संगोपनगृहात हवा खेळती असावी व क्रॉस व्हॅटीलेशनची व्यवस्था करावी.
पशुधन व्यवस्थापन	---	कमाल तापमानात होत असलेल्या वाढीमुळे, जनावरांना सावलीत बांधावे आणि पिण्यासाठी थंड व स्वच्छ पाण्याचा पुरवठा करावा उष्णतेपासून पशुधनाचे पशुधनास मूबलक प्रमाणात . संरक्षण करण्यासाठी गोठ्याच्या छतावर गवताचे आच्छादन करावेहिरवा चारा खनिजमिश्रण आणि मिठयुक्त ,प्रथिनेयुक्त , पशुधनास सकाळी किंवा .खाद्य द्यावे सायंकाळी चारावयास सोडावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
 ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
 वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

हिंगोली जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १००/२०२४ - २०२५

गुरूवार, दिनांक - १३.०३.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ०७ ते १३ मार्च २०२५)							हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक १४ ते १८ मार्च २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
०७/०३	०८/०३	०९/०३	१०/०३	११/०३	१२/०३	१३/०३	दिनांक		१४/०३	१५/०३	१६/०३	१७/०३	१८/०३
							पाऊस (मिमी)		०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं.से)		३९.०	३९.०	३६.०	३८.०	३८.०
							किमान तापमान (अं.से)		२०.०	२१.०	२०.०	२१.०	२१.०
							स.	ढग स्थिती (आकाश)	स्वच्छ	स्वच्छ	ढगाळ	अंशतः ढगाळ	स्वच्छ
						दु.							
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)		३८	३८	३३	३३	३२
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)		३४	३४	३०	३०	३०
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)		५	८	६	५	१३
							स.	वाऱ्याची दिशा	वायव्य	उत्तर	उत्तर	उत्तर- वायव्य	पूर्व
						दु.							

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार हिंगोली जिल्ह्यात पुढील पाच दिवस आकाश स्वच्छ राहून हवामान कोरडे शक्यता आहे. हिंगोली जिल्ह्यात पुढील दोन ते तीन दिवसात कमाल तापमानात हळूहळू १ ते २ अं.से. ने वाढ होऊन त्यानंतर १ ते २ अं.से. ने घट होण्याची शक्यता आहे. मराठवाड्याच्या उत्तर भागात पुढील दोन ते तिन दिवसात किमान तापमानात हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने घट होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक १३ ते १९ मार्च २०२५ दरम्यान कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त व दिनांक २० ते २६ मार्च २०२५ दरम्यान कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बाष्पोत्सर्जनाचा वेगवाढलेला आहे.

संदेश : पिकास, फळबागेस, भाजीपाला व फुल पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. कापूस पिकाच्या पन्हाट्या काढून त्याची योग्य विल्हेवाट लावावी जेणेकरून गुलाबी बॉट अळीच्या जीवनक्रमात घट पडेल.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
ऊस	वाढीची	ऊस पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. ऊस पिकात खूपपाणी करून तण नियंत्रण करावे. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरट्रानोलीप्रोल १८.५ % ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. ऊस पिकावर पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत आहे, याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३० % ३६ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
हळद	काढणी	हळद पिकाची पाने पिवळी पडून जमिनीवर लोळतात तेव्हा हळदीची काढणी करावी. कंद काढणीपूर्वी संपूर्ण पाने जमिनीलगत कापून घ्यावी. काढणीस तयार असलेल्या हळद पिकाची काढणी करून घ्यावी.
करडई	परिपक्वता / काढणी	वेळेवर पेरणी केलेल्या व काढणीस तयार असलेल्या करडई पिकाची काढणी करून घ्यावी.
उन्हाळी तीळ	वाढीची	उन्हाळी तीळ पिकास मध्यम जमिनीत ८ ते १० दिवसांनी व भारी जमिनीत १२ ते १५ दिवसांच्या अंतराने सिंचन करावे. सिंचन हे शक्यतो तूषार सिंचन पध्दतीने करावे. उन्हाळी तीळ पिकास खताची दुसरी मात्रा दिली नसल्यास देण्यात यावी व त्यासोबत गंधक २० किलो प्रति हेक्टर देण्यात यावे.
संत्रा/मोसंबी	फळवाढीची	काढणीस तयार असलेल्या मूग बहार संत्रा/मोसंबी फळांची काढणी करून घ्यावी. कमाल तापमानात झालेली वाढ, वाढलेल्या बाष्पोत्सर्जनाच्या वेगामूळे, संत्रा/मोसंबी बागेस आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी फळझाडाच्या आळ्यात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या संत्रा/मोसंबी रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
डाळींब	वाढीची	कमाल तापमानात झालेली वाढ व वाढलेल्या बाष्पोत्सर्जनाच्या वेगामूळे डाळींब बागेत आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी डाळींब फळझाडाच्या आळ्यात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या डाळींब रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
चिकू	वाढीची	काढणी न केलेल्या व काढणीस तयार असलेल्या चिकू फळांची काढणी करावी. कमाल तापमानात झालेली वाढ, वाढलेल्या बाष्पोत्सर्जनाच्या वेगामूळे, चिकू बागेस आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी चिकू फळझाडाच्या आळ्यात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या चिकू रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. उन्हाळी हंगामासाठी लागवड केलेल्या भाजीपाला पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. कमाल तापमानात झालेली वाढ, वाढलेल्या बाष्पोत्सर्जनाच्या वेगामूळे, उन्हाळी भाजीपाला पिकात आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. सध्याच्या उष्ण वातावरणामुळे मिरची पिकावरील फुल किडीच्या व्यवस्थापनासाठी अॅसिटामेप्रिड २० % एसजी २ ग्रॅम किंवा सायअॅट्रानिलीप्रोल १०.२६ ओडी १२ मिली किंवा इमामेक्टीन बेन्झोएट ५% एसजी ४ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची / काढणी	फुल पिकात खूपपाणी करून फुल पिक तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनुसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
तुती रेशीम उद्योग	---	रेशीम किटकसंगोपन गृहात तापमापी वर २२ ते २५ अं.से. तापमान व ८०-८५ टक्के आर्द्रता असेल तरच रेशीम किटक व्यवस्थीत तुती पाने खातात व वाढ व्यवस्थीत होते. संगोपनगृहात हवा खेळती असावी व फ्रॉस व्हॅटिलेशनची व्यवस्था करावी.
पशुधन व्यवस्थापन	---	कमाल तापमानात होत असलेल्या वाढीमुळे, जनावरांना सावलीत बांधावे आणि पिण्यासाठी थंड व स्वच्छ पाण्याचा पुरवठा करावा. उष्णतेपासून पशुधनाचे संरक्षण करण्यासाठी गोठ्याच्या छतावर गवताचे आच्छादन करावे. पशुधनास मूबलक प्रमाणात हिरवा चारा, प्रथिनेयुक्त, खनिजमिश्रण आणि मिठयुक्त खाद्य द्यावे. पशुधनास सकाळी किंवा सायंकाळी चारावयास सोडावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

जालना जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १००/२०२४ - २०२५

गुरूवार, दिनांक - १३.०३.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ०७ ते १३ मार्च २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक १४ ते १८ मार्च २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
०७/०३	०८/०३	०९/०३	१०/०३	११/०३	१२/०३	१३/०३	दिनांक	१४/०३	१५/०३	१६/०३	१७/०३	१८/०३
							पाऊस (मिमी)	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं.से)	३९.०	३९.०	४०.०	४०.०	३९.०
							किमान तापमान (अं.से)	२३.०	२३.०	२४.०	२४.०	२४.०
							स. ढग स्थिती (आकाश)	स्वच्छ	स्वच्छ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ	स्वच्छ
							दु. सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	३९	३८	३८	४०	४०
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	२२	२२	२०	२३	२३
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	१०	१०	१०	१०	११
							स. वाऱ्याची दिशा	उत्तर-वायव्य	उत्तर-वायव्य	उत्तर-वायव्य	उत्तर-वायव्य	उत्तर
							दु. वाऱ्याची दिशा	उत्तर-वायव्य	उत्तर-वायव्य	उत्तर-वायव्य	उत्तर-वायव्य	उत्तर

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार जालना जिल्ह्यात पुढील पाच दिवस आकाश स्वच्छ राहून हवामान कोरडे शक्यता आहे. जालना जिल्ह्यात पुढील दोन ते तीन दिवसात कमाल तापमानात हळूहळू १ ते २ अं.से. ने वाढ होऊन त्यानंतर १ ते २ अं.से. ने घट होण्याची शक्यता आहे. मराठवाड्याच्या उत्तर भागात पुढील दोन ते तिन दिवसात किमान तापमानात हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने घट होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक १३ ते १९ मार्च २०२५ दरम्यान कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त व दिनांक २० ते २६ मार्च २०२५ दरम्यान कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बाष्पोत्सर्जनाचा वेगवाढलेला आहे.

संदेश : पिकास, फळबागेस, भाजीपाला व फुल पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. कापूस पिकाच्या पन्हाट्या काढून त्याची योग्य विल्हेवाट लावावी जेणेकरून गुलाबी बॉट अळीच्या जीवनक्रमात घट पडेल.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
ऊस	वाढीची	ऊस पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. ऊस पिकात खूपपाणी करून तण नियंत्रण करावे. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरॅट्रानोलीप्रोल १८.५% ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. ऊस पिकावर पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत आहे, याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३० % ३६ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
हळद	काढणी	हळद पिकाची पाने पिवळी पडून जमिनीवर लोळतात तेव्हा हळदीची काढणी करावी. कंद काढणीपूर्वी संपूर्ण पाने जमिनीलगत कापून घ्यावी. काढणीस तयार असलेल्या हळद पिकाची काढणी करून घ्यावी.
करडई	परिपक्वता / काढणी	वेळेवर पेरणी केलेल्या व काढणीस तयार असलेल्या करडई पिकाची काढणी करून घ्यावी.
उन्हाळी तीळ	वाढीची	उन्हाळी तीळ पिकास मध्यम जमिनीत ८ ते १० दिवसांनी व भारी जमिनीत १२ ते १५ दिवसांच्या अंतराने सिंचन करावे. सिंचन हे शक्यतो तूषार सिंचन पध्दतीने करावे. उन्हाळी तीळ पिकास खताची दुसरी मात्रा दिली नसल्यास देण्यात यावी व त्यासोबत गंधक २० किलो प्रति हेक्टर देण्यात यावे.
संत्रा/मोसंबी	फळवाढीची	काढणीस तयार असलेल्या मृग बहार संत्रा/मोसंबी फळांची काढणी करून घ्यावी. कमाल तापमानात झालेली वाढ, वाढलेल्या बाष्पोत्सर्जनाच्या वेगामुळे, संत्रा/मोसंबी बागेस आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी फळझाडाच्या आळ्यात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या संत्रा/मोसंबी रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
डाळींब	वाढीची	कमाल तापमानात झालेली वाढ व वाढलेल्या बाष्पोत्सर्जनाच्या वेगामुळे डाळींब बागेत आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी डाळींब फळझाडाच्या आळ्यात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या डाळींब रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
चिक्कू	वाढीची	काढणी न केलेल्या व काढणीस तयार असलेल्या चिक्कू फळांची काढणी करावी. कमाल तापमानात झालेली वाढ, वाढलेल्या बाष्पोत्सर्जनाच्या वेगामुळे, चिक्कू बागेस आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी चिक्कू फळझाडाच्या आळ्यात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या चिक्कू रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. उन्हाळी हंगामासाठी लागवड केलेल्या भाजीपाला पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. कमाल तापमानात झालेली वाढ, वाढलेल्या बाष्पोत्सर्जनाच्या वेगामुळे, उन्हाळी भाजीपाला पिकात आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. सध्याच्या उष्ण वातावरणामुळे मिरची पिकावरील फुल किडीच्या व्यवस्थापनासाठी अॅसिटामेप्रिड २० % एसपी २ ग्रॅम किंवा सायअॅट्रानिलीप्रोल १०.२६ ओडी १२ मिली किंवा इमामेक्टीन बेन्झोएट ५% एसजी ४ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची / काढणी	फुल पिकात खूपपाणी करून फुल पिक तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनुसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
तुती रेशीम उद्योग	---	रेशीम किटकसंगेपन गृहात तापमापी वर २२ ते २५ अं.से. तापमान व ८०-८५ टक्के आद्रता असेल तरच रेशीम किटक व्यवस्थीत तुती पाने खातात व वाढ व्यवस्थीत होते. संगेपनगृहात हवा खेळती असावी व क्रॉस व्हॅंटीलेशनची व्यवस्था करावी.
पशुधन व्यवस्थापन	---	कमाल तापमानात होत असलेल्या वाढीमुळे, जनावरांना सावलीत बांधावे आणि पिण्यासाठी थंड व स्वच्छ पाण्याचा पुरवठा करावा. उष्णतेपासून पशुधनाचे संरक्षण करण्यासाठी गोठ्याच्या छतावर गवताचे आच्छादन करावे. पशुधनास मूबलक प्रमाणात हिरवा चारा, प्रथिनेयुक्त, खनिजमिश्रण आणि मिठयुक्त खाद्य द्यावे. पशुधनास सकाळी किंवा सायंकाळी चारावयास सोडावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

लातूर जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १००/२०२४ - २०२५

गुरूवार, दिनांक - १३.०३.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ०७ ते १३ मार्च २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक १४ ते १८ मार्च २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
०७/०३	०८/०३	०९/०३	१०/०३	११/०३	१२/०३	१३/०३	दिनांक	१४/०३	१५/०३	१६/०३	१७/०३	१८/०३
							पाऊस (मिमी)	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	३८.०	३९.०	३९.०	३९.०	३८.०
							किमान तापमान (अं .सें)	२४.०	२५.०	२५.०	२६.०	२६.०
							स. दु.	स्वच्छ	अंशतः ढगाळ	ढगाळ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ
							ढग स्थिती (आकाश)					
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	३९	३६	३५	३६	३६
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	२२	२०	२३	२३	२३
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	५	४	१	६	८
							स. दु.	पश्चिम- नेऋत्य	पूर्व	नेऋत्य	नेऋत्य	उत्तर- वायव्य
							वाऱ्याची दिशा					

हवामान सारांश / चेतवणी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार लातूर जिल्ह्यात पुढील पाच दिवस आकाश स्वच्छ राहून हवामान कोरडे शक्यता आहे. लातूर जिल्ह्यात पुढील दोन ते तीन दिवसात कमाल तापमानात हळूहळू १ ते २ अं.से. ने वाढ होऊन त्यानंतर १ ते २ अं.से. ने घट होण्याची शक्यता आहे. मराठवाड्याच्या उत्तर भागात पुढील दोन ते तिन दिवसात किमान तापमानात हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने घट होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक १३ ते १९ मार्च २०२५ दरम्यान कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त व दिनांक २० ते २६ मार्च २०२५ दरम्यान कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालूकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बाष्पोत्सर्जनाचा वेगवाढलेला आहे.

संदेश : पिकास, फळबागेस, भाजीपाला व फुल पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. कापूस पिकाच्या पन्हाट्या काढून त्याची योग्य विल्हेवाट लावावी जेणेकरून गुलाबी बॉड अळीच्या जीवनक्रमात घट पडेल.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
ऊस	वाढीची	ऊस पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. ऊस पिकात खुरपणी करून तण नियंत्रण करावे. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरॅट्रानोलीप्रोल १८.५ % ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. ऊस पिकावर पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत आहे, याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३० % ३६ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
हळद	काढणी	हळद पिकाची पाने पिवळी पडून जमिनीवर लोळतात तेव्हा हळदीची काढणी करावी. कंद काढणीपूर्वी संपूर्ण पाने जमिनीलगत कापून घ्यावी. काढणीस तयार असलेल्या हळद पिकाची काढणी करून घ्यावी.
करडई	परिपक्वता / काढणी	वेळेवर पेरणी केलेल्या व काढणीस तयार असलेल्या करडई पिकाची काढणी करून घ्यावी.
उन्हाळी तीळ	वाढीची	उन्हाळी तीळ पिकास मध्यम जमिनीत ८ ते १० दिवसांनी व भारी जमिनीत १२ ते १५ दिवसांच्या अंतराने सिंचन करावे. सिंचन हे शक्यतो तूषार सिंचन पध्दतीने करावे. उन्हाळी तीळ पिकास खताची दुसरी मात्रा दिली नसल्यास देण्यात यावी व त्यासोबत गंधक २० किलो प्रति हेक्टर देण्यात यावे.
संत्रा/मोसंबी	फळवाढीची	काढणीस तयार असलेल्या मृग बहार संत्रा/मोसंबी फळांची काढणी करून घ्यावी. कमाल तापमानात झालेली वाढ, वाढलेल्या बाष्पोत्सर्जनाच्या वेगामुळे, संत्रा/मोसंबी बागेस आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या संत्रा/मोसंबी रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
डाळींब	वाढीची	कमाल तापमानात झालेली वाढ व वाढलेल्या बाष्पोत्सर्जनाच्या वेगामुळे डाळींब बागेत आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी डाळींब फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या डाळींब रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
चिकू	वाढीची	काढणी न केलेल्या व काढणीस तयार असलेल्या चिकू फळांची काढणी करावी. कमाल तापमानात झालेली वाढ, वाढलेल्या बाष्पोत्सर्जनाच्या वेगामुळे, चिकू बागेस आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी चिकू फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या चिकू रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. उन्हाळी हंगामासाठी लागवड केलेल्या भाजीपाला पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. कमाल तापमानात झालेली वाढ, वाढलेल्या बाष्पोत्सर्जनाच्या वेगामुळे, उन्हाळी भाजीपाला पिकात आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. सध्याच्या उष्ण वातावरणामुळे मिरची पिकावरील फुल किडीच्या व्यवस्थापनासाठी अॅसिटामेप्रिड २० % एसपी २ ग्रॅम किंवा सायअॅट्रानिलीप्रोल १०.२६ ओडी १२ मिली किंवा इमामेक्टीन बेन्झोएट ५% एसजी ४ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची / काढणी	फुल पिकात खुरपणी करून फुल पिक तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनुसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
तुती रेशीम उद्योग	---	रेशीम किटकसंगेपन गृहात तापमापी वर २२ ते २५ अं.से. तापमान व ८०-८५ टक्के आर्द्रता असेल तरच रेशीम किटक व्यवस्थित तुती पाने खातात व वाढ व्यवस्थित होते. संगोपनगृहात हवा खेळती असावी व क्रॉस व्हेंटिलेशनची व्यवस्था करावी.
पशुधन व्यवस्थापन	---	कमाल तापमानात होत असलेल्या वाढीमुळे, जनावरांना सावलीत बांधावे आणि पिण्यासाठी थंड व स्वच्छ पाण्याचा पूरवठा करावा. उष्णतेपासून पशुधनाचे संरक्षण करण्यासाठी गोठ्याच्या छतावर गवताचे आच्छादन करावे. पशुधनास मूबलक प्रमाणात हिरवा चारा, प्रथिनेयुक्त, खनिजमिश्रण आणि मिठयुक्त खाद्य द्यावे. पशुधनास सकाळी किंवा सायंकाळी चारावयास सोडावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
 ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
 वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

नांदेड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १००/२०२४ - २०२५

गुरुवार, दिनांक - १३.०३.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ०७ ते १३ मार्च २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक १४ ते १८ मार्च २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
०७/०३	०८/०३	०९/०३	१०/०३	११/०३	१२/०३	१३/०३	दिनांक	१४/०३	१५/०३	१६/०३	१७/०३	१८/०३
							पाऊस (मिमी)	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
							कमाल तापमान (अं .से)	३९.०	४०.०	४०.०	३९.०	३९.०
							किमान तापमान (अं .से)	२५.०	२५.०	२६.०	२६.०	२५.०
							स. ढग स्थिती (आकाश)	स्वच्छ	स्वच्छ	ढगाळ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	५२	५०	५२	५४	५४
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	३१	३०	३२	३३	३३
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	५	२	२	५	५
							स. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम	उत्तर-वायव्य	दक्षिण	पश्चिम-नैऋत्य	वायव्य
							दु.					

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार नांदेड जिल्ह्यात पुढील पाच दिवस आकाश स्वच्छ राहून हवामान कोरडे शक्यता आहे. नांदेड जिल्ह्यात पुढील दोन ते तीन दिवसात कमाल तापमानात हळूहळू १ ते २ अं.से. ने वाढ होऊन त्यानंतर १ ते २ अं.से. ने घट होण्याची शक्यता आहे. मराठवाड्याच्या उत्तर भागात पुढील दोन ते तिन दिवसात किमान तापमानात हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने घट होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक १३ ते १९ मार्च २०२५ दरम्यान कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त व दिनांक २० ते २६ मार्च २०२५ दरम्यान कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बाष्पोत्सर्जनाचा वेगवाढलेला आहे.

संदेश : पिकास, फळबागेस, भाजीपाला व फुल पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. कापूस पिकाच्या पन्हाट्या काढून त्याची योग्य विल्हेवाट लावावी जेणेकरून गुलाबी बॉट अळीच्या जीवनक्रमात घट पडेल.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
ऊस	वाढीची	ऊस पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. ऊस पिकात खूरपणी करून तण नियंत्रण करावे. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरट्रानोलीप्रॉल १८.५% ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. ऊस पिकावर पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत आहे, याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३० % ३६ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
हळद	काढणी	हळद पिकाची पाने पिवळी पडून जमिनीवर लोळतात तेव्हा हळदीची काढणी करावी. कंद काढणीपूर्वी संपूर्ण पाने जमिनीलगत कापून घ्यावी. काढणीस तयार असलेल्या हळद पिकाची काढणी करून घ्यावी.
करडई	परिपक्वता / काढणी	वेळेवर पेरणी केलेल्या व काढणीस तयार असलेल्या करडई पिकाची काढणी करून घ्यावी.
उन्हाळी तीळ	वाढीची	उन्हाळी तीळ पिकास मध्यम जमिनीत ८ ते १० दिवसांनी व भारी जमिनीत १२ ते १५ दिवसांच्या अंतराने सिंचन करावे. सिंचन हे शक्यतो तूषार सिंचन पध्दतीने करावे. उन्हाळी तीळ पिकास खताची दुसरी मात्रा दिली नसल्यास देण्यात यावी व त्यासोबत गंधक २० किलो प्रति हेक्टर देण्यात यावे.
संत्रा/मोसंबी	फळवाढीची	काढणीस तयार असलेल्या मृग बहार संत्रा/मोसंबी फळांची काढणी करून घ्यावी. कमाल तापमानात झालेली वाढ, वाढलेल्या बाष्पोत्सर्जनाच्या वेगामुळे, संत्रा/मोसंबी बागेस आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी फळझाडाच्या आळ्यात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या संत्रा/मोसंबी रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
डाळींब	वाढीची	कमाल तापमानात झालेली वाढ व वाढलेल्या बाष्पोत्सर्जनाच्या वेगामुळे डाळींब बागेत आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी डाळींब फळझाडाच्या आळ्यात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या डाळींब रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
चिक्कू	वाढीची	काढणी न केलेल्या व काढणीस तयार असलेल्या चिक्कू फळांची काढणी करावी. कमाल तापमानात झालेली वाढ, वाढलेल्या बाष्पोत्सर्जनाच्या वेगामुळे, चिक्कू बागेस आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी चिक्कू फळझाडाच्या आळ्यात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या चिक्कू रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. उन्हाळी हंगामासाठी लागवड केलेल्या भाजीपाला पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. कमाल तापमानात झालेली वाढ, वाढलेल्या बाष्पोत्सर्जनाच्या वेगामुळे, उन्हाळी भाजीपाला पिकात आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. सध्याच्या उष्ण वातावरणामुळे मिरची पिकावरील फुल किडीच्या व्यवस्थापनासाठी अॅसिटामिप्रिड २० % एसपी २ ग्रॅम किंवा सायअॅट्रानिलीप्रॉल १०.२६ ओडी १२ मिली किंवा इमामेक्टीन बेन्झोएट ५% एसजी ४ ग्रॅम प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची / काढणी	फुल पिकात खूरपणी करून फुल पिक तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनुसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
तुती रेशीम उद्योग	---	रेशीम किटकसंगेपन गृहात तापमापी वर २२ ते २५ अं.से. तापमान व ८०-८५ टक्के आर्द्रता असेल तरच रेशीम किटक व्यवस्थीत तुती पाने खातात व वाढ व्यवस्थीत होते. संगोपनगृहात हवा खेळती असावी व क्रॉस व्हॅंटीलेशनची व्यवस्था करावी.
पशुधन व्यवस्थापन	---	कमाल तापमानात होत असलेल्या वाढीमुळे, जनावरांना सावलीत बांधावे आणि पिण्यासाठी थंड व स्वच्छ पाण्याचा पुरवठा करावा. उष्णतेपासून पशुधनाचे संरक्षण करण्यासाठी गोठ्याच्या छतावर गवताचे आच्छादन करावे. पशुधनास मूबलक प्रमाणात हिरवा चारा, प्रथिनेयुक्त, खनिजमिश्रण आणि मिठयुक्त खाद्य द्यावे. पशुधनास सकाळी किंवा सायंकाळी चारावयास सोडावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

परभणी जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - १००/२०२४ - २०२५ गुरुवार, दिनांक - १३.०३.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ०७ ते १३ मार्च २०२५)							हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक १४ ते १८ मार्च २०२५ साठी हवामान अंदाज)				
०७/०३	०८/०३	०९/०३	१०/०३	११/०३	१२/०३	१३/०३	दिनांक		१४/०३	१५/०३	१६/०३	१७/०३	१८/०३
०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	पाऊस (मिमी)		०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
३४.८	३७.१	३८.५	३५.५	३६.०	३८.०		कमाल तापमान (अं.से)		४०.०	४०.०	४१.०	४०.०	३९.०
१.५	११.५	१३.५	१७.५	१६.६	१६.३	१९.०	किमान तापमान (अं.से)		२३.०	२४.०	२४.०	२४.०	२०.०
स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स.	ढग स्थिती (आकाश)	स्वच्छ	स्वच्छ	ढगाळ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ
स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ	स्वच्छ		दु.		स्वच्छ	स्वच्छ	ढगाळ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ
४३	५३	६२	७२	७२	६८	४४	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)		३७	३७	४०	३८	३८
७	९	९	२३	१९	१४		दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)		२४	२४	२०	२३	२३
२.३	१.८	२.०	२.८	३.५	२.७	२.२	वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)		५	८	५	३	८
पश्चिम- वायव्य	शांत	शांत	उत्तर- ईशान्य	शांत	शांत	पश्चिम	स.	वाऱ्याची दिशा	वायव्य	उत्तर- वायव्य	वायव्य	वायव्य	उत्तर- वायव्य
पूर्व- ईशान्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- नैऋत्य	पूर्व- ईशान्य	पश्चिम- वायव्य		दु.		वायव्य	उत्तर- वायव्य	वायव्य	वायव्य	उत्तर- वायव्य
पाऊस (मिमी) मागील आठवड्यातील							पाऊस (मिमी) ०१/०१/२०२५ पासून आजपर्यंत		पाऊस (मिमी) ०१/०६/२०२४ पासून आजपर्यंत				
०.०							०.०		११३.७				

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार परभणी जिल्ह्यात पुढील पाच दिवस आकाश स्वच्छ राहून हवामान कोरडे शक्यता आहे. परभणी जिल्ह्यात पुढील दोन ते तीन दिवसात कमाल तापमानात हळूहळू १ ते २ अं.से. ने वाढ होऊन त्यानंतर १ ते २ अं.से. ने घट होण्याची शक्यता आहे. मराठवाड्याच्या उत्तर भागात पुढील दोन ते तिन दिवसात किमान तापमानात हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने घट होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारित अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक १३ ते १९ मार्च २०२५ दरम्यान कमाल तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त व दिनांक २० ते २६ मार्च २०२५ दरम्यान कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित जास्त राहण्याची शक्यता आहे.

संक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालूकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बाष्पोत्सर्जनाचा वेगवाढलेला आहे.

संदेश : पिकास, फळबागेस, भाजीपाला व फुल पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. कापूस पिकाच्या पन्हाट्या काढून त्याची योग्य विल्हेवाट लावावी जेणेकरून गुलाबी बोंड अळीच्या जीवनक्रमात घट पडेल.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषि हवामान सल्ला
ऊस	वाढीची	ऊस पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. ऊस पिकात खूपणी करून तण नियंत्रण करावे. ऊस पिकावर खोड किडीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी क्लोरपायरीफॉस २० % २५ मिली किंवा क्लोरॅट्रानोलीप्रोल १८.५ % ४ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. ऊस पिकावर पांढऱ्या माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत आहे, याच्या व्यवस्थापनासाठी डायमिथोएट ३० % ३६ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
हळद	काढणी	हळद पिकाची पाने पिवळी पडून जमिनीवर लोळतात तेव्हा हळदीची काढणी करावी. कंद काढणीपूर्वी संपूर्ण पाने जमिनीलगत कापून घ्यावी. काढणीस तयार असलेल्या हळद पिकाची काढणी करून घ्यावी.
करडई	परिपक्वता / काढणी	वेळेवर पेरणी केलेल्या व काढणीस तयार असलेल्या करडई पिकाची काढणी करून घ्यावी.
उन्हाळी तीळ	वाढीची	उन्हाळी तीळ पिकास मध्यम जमिनीत ८ ते १० दिवसांनी व भारी जमिनीत १२ ते १५ दिवसांच्या अंतराने सिंचन करावे. सिंचन हे शक्यतो तृषार सिंचन पध्दतीने करावे. उन्हाळी तीळ पिकास खताची दुसरी मात्रा दिली नसल्यास देण्यात यावी व त्यासोबत गंधक २० किलो प्रति हेक्टरी देण्यात यावे.
संत्रा/मोसंबी	फळवाढीची	काढणीस तयार असलेल्या मृग बहार संत्रा/मोसंबी फळांची काढणी करून घ्यावी. कमाल तापमानात झालेली वाढ, वाढलेल्या बाष्पोत्सर्जनाच्या वेगामूळे, संत्रा/मोसंबी बागेस आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या संत्रा/मोसंबी रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
डाळींब	वाढीची	कमाल तापमानात झालेली वाढ व वाढलेल्या बाष्पोत्सर्जनाच्या वेगामूळे डाळींब बागेत आवश्यकतेनुसार सकाळी किंवा संध्याकाळी पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी डाळींब फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या डाळींब रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
चिकू	वाढीची	काढणी न केलेल्या व काढणीस तयार असलेल्या चिकू फळांची काढणी करावी. कमाल तापमानात झालेली वाढ, वाढलेल्या बाष्पोत्सर्जनाच्या वेगामूळे, चिकू बागेस आवश्यकतेनुसार पाणी द्यावे. जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यासाठी व जमिनीचे तापमान संतुलित राहण्यासाठी चिकू फळझाडाच्या आळयात आच्छादन करावे. नविन लागवड केलेल्या चिकू रोपांचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी रोपांना सावली करावी.
भाजीपाला	वाढीची / काढणी	काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. उन्हाळी हंगामासाठी लागवड केलेल्या भाजीपाला पिकात अंतरमशागतीची कामे करून तण नियंत्रण करावे. कमाल तापमानात झालेली वाढ, वाढलेल्या बाष्पोत्सर्जनाच्या वेगामूळे, उन्हाळी भाजीपाला पिकात आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. सध्याच्या उष्ण वातावरणामूळे मिरची पिकावरील फुल किडीच्या व्यवस्थापनासाठी अॅसिटामेप्रिड २० % एसजी २ ग्रॅम किंवा सायअॅट्रानिलीप्रोल १०.२६ ओडी १२ मिली किंवा इमामेक्टीन बेन्झोएट ५% एसजी ४ ग्रॅम प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेती	वाढीची / काढणी	फुल पिकात खूपणी करून फुल पिक तण विरहीत ठेवावेत व आवश्यकतेनुसार पाटाने पाणी द्यावे. काढणीस तयार असलेल्या फुलांची काढणी करून घ्यावी.
तुती रेशीम उद्योग	---	रेशीम किटकसंगेपन गृहात तापमापी वर २२ ते २५ अं.से. तापमान व ८०-८५ टक्के आर्द्रता असेल तरच रेशीम किटक व्यवस्थित तुती पाने खातात व वाढ व्यवस्थित होते. संगेपनगृहात हवा खेळती असावी व क्रॉस व्हेंटिलेशनची व्यवस्था करावी.
पशुधन व्यवस्थापन	---	कमाल तापमानात होत असलेल्या वाढीमुळे, जनावरांना सावलीत बांधावे आणि पिण्यासाठी थंड व स्वच्छ पाण्याचा पुरवठा करावा. उष्णतेपासून पशुधनाचे संरक्षण करण्यासाठी गोठ्याच्या छतावर गवताचे आच्छादन करावे. पशुधनास मूबलक प्रमाणात हिरवा चारा, प्रथिनेयुक्त, खनिजमिश्रण आणि मिठयुक्त खाद्य द्यावे. पशुधनास सकाळी किंवा सायंकाळी चारावयास सोडावे.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशांवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.